

مشروح مذاکرات شورای نگهبان

عنوان

جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۱/۲۵ شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۸۰۰۱۸

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۷/۰۱

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

مشروح مذاکرات شورای نگهبان
جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۱/۲۵ شورای نگهبان

ویراستار و مستندساز:

امیر گشتگر

بازبینان:

محمد مهاجری ، محمد میثم نداف پور

ناظران علمی:

کاظم کوهی اصفهانی ، دکتر ابوالفضل درویشوند

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۸۰۰۱۸

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸/۰۷/۰۱

پژوهشکده شورای نگهبان

جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۱/۲۵ شورای نگهبان

فهرست مطالب

- ۲.....مقدمه
- ۳.....لایحه حمایت از حقوق معلولان
- ۷..... طرح ممنوعیت به کارگیری بازنشستگان (اعاده شده از شورای نگهبان).....
طرح توسعه و بهینه سازی آب شرب شهری و روستایی در کشور (اعاده شده از
شورای نگهبان).....
- ۱۱.....
- ۱۳.....اصلاحیه اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه گذاری تعاون.....

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی به وسیله شورای نگهبان مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اسانامه‌ی سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را به کمیسیون‌های ذی‌ربط مجلس یا هیئت وزیران واگذار کند که در این صورت، این اسانامه‌ها نیز باید به لحاظ عدم مغایرت با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این، به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشند. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی، بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اسانامه‌ی سازمان‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت و استفساریه‌های مربوط به اصول قانون اساسی در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و سرانجام در قالب نظریه شورای نگهبان به مراجع مربوطه اعلام می‌شود. بدین‌سان، مشروح مذاکرات جلسات شورای نگهبان به جهت محتوای علمی قابل استفاده‌ی آن برای احاد علاقه‌مندان به این مباحث، به ویژه پژوهشگران و صاحب‌نظران حوزوی و دانشگاهی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

با عنایت به تأکيدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت انتشار مشروح مذاکرات شورای نگهبان، گروه تدوین نظرات و مبانی آرای شورای نگهبان، به‌عنوان یکی از شرح وظایف خویش در پژوهشکده شورای نگهبان، آماده‌سازی متون مذاکرات جلسات شورای نگهبان برای انتشار عمومی را در دستور کار دارد. این مهم، در چند مرحله به شرح زیر انجام می‌پذیرد: پس از پیاده‌سازی فایل‌های صوتی جلسات شورای نگهبان، این متون در اختیار کارشناسان گروه قرار می‌گیرد تا از لحاظ فنی و ادبی ویرایش شده و در صورت لزوم، اظهارات اعضای شورا مستندسازی شود. سپس متون ویرایش و مستندسازی شده از لحاظ صحت، اتقان و انطباق با محتوای متون اولیه و همچنین از جهت ویرایشی، مورد بازبینی قرار می‌گیرد. در نهایت، متون بازبینی شده بار دیگر از جهات مذکور توسط ناظران علمی پروژه، به طور دقیق، از جهت شکلی و محتوایی بررسی می‌شود و سپس منتشر می‌گردد.

پژوهشکده شورای نگهبان امیدوار است با تولید و عرضه‌ی این مجموعه، علاوه بر حرکت در جهت تحقق بخشی از منویات مقام معظم رهبری، خواسته‌ی جامعه‌ی علمی کشور و همچنین مراکز سیاست‌گذاری، تقنینی و اجرایی کشور را پاسخ گفته باشد. مسلماً انتشار و عرضه‌ی چنین آثاری می‌تواند ثمره‌ی بیش از سی سال مجاهدت و تلاش شورای نگهبان در پاسداری از شرع و قانون اساسی را در اختیار کلیه علاقه‌مندان، به ویژه محافل علمی و پژوهشی، اعم از دانشگاهی و حوزوی قرار دهد و به غنی‌تر شدن هر چه بیشتر مباحث فقهی و حقوقی در کشور کمک کند.

لایحه حمایت از حقوق معلولان

منشی جلسه - «لایحه حمایت از حقوق معلولان»^(۱)

آقای هاشمی شاهرودی - این مصوبه اعاده شده نیست؟

آقای علیزاده - نخیر.

آقای رهپیک - اول، آن اشکال اصلی این مصوبه را مطرح بکنید.

آقای علیزاده - بله، اول، اشکال اصلی را مطرح می‌کنیم. آقایان [در مجمع مشورتی حقوقی] می‌گویند ما در مورد حمایت از حقوق معلولان، قانون داریم. نمایندگان مجلس دوباره آمده‌اند با وجود این قانون، این مصوبه را طبق اصل (۸۵) قانون اساسی وضع کرده‌اند.^(۲)

۱. لایحه حمایت از حقوق معلولان ابتدا با عنوان «لایحه حمایت از حقوق افراد دارای معلولیت» در تاریخ ۱۳۹۴/۳/۱۰ به تصویب هیئت وزیران رسید. این لایحه پس از ارسال به مجلس شورای اسلامی طبق اصل (۸۵) قانون اساسی ابتدا در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۱۰ با اصلاحاتی در عنوان و محتوا به تصویب کمیسیون مشترک لایحه‌ی حمایت از حقوق افراد دارای معلولیت مجلس شورای اسلامی رسید و سپس اجرای آزمایشی آن به مدت پنج سال در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ به تصویب نمایندگان رسید. این مصوبه، مطابق با روند قانونی پیش‌بینی شده در اصل (۹۴) قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۶۰۹/۴۰۶ مورخ ۱۳۹۵/۱/۱۵ به شورای نگهبان ارسال شد. این مصوبه، در مجموع در سه مرحله بین شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی رفت و برگشت داشته است. شورای نگهبان این مصوبه را در مرحله‌ی اول رسیدگی در جلسات مورخ ۱۳۹۵/۱/۱۸ و ۱۳۹۵/۱/۲۵ و در مرحله‌ی دوم در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۰ بررسی کرد و نظر خود مبنی بر مغایرت برخی از مواد این مصوبه با قانون اساسی را به ترتیب طی نامه‌های شماره ۹۵/۱۰۲/۲۴۹ مورخ ۱۳۹۵/۱/۲۵ و ۹۶/۱۰۲/۳۹۵۷ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۶ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد. در نهایت با اصلاحات مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۰ مجلس، این مصوبه در مرحله‌ی سوم رسیدگی در جلسه مورخ ۱۳۹۷/۱/۲۲ شورای نگهبان بررسی شد و نظر شورا مبنی بر عدم مغایرت آن با موازین شرع و قانون اساسی طی نامه‌ی شماره ۹۷/۱۰۲/۴۸۳۳ مورخ ۱۳۹۷/۱/۲۲ به مجلس شورای اسلامی اعلام شد.

۲. «به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی «مجلس نمی‌تواند اختیار قانون‌گذاری را به شخص یا هیئتی واگذار کند» و تنها «در موارد ضروری» می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض نماید تا این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می‌نماید، به صورت آزمایشی اجرا شود. با این مقدمه، در خصوص مصوبه مورد بررسی لازم به ذکر است که با توجه به قوانین دائمی موجود، تصویب این مصوبه در کمیسیون داخلی مجلس و به صورت آزمایشی فاقد وصف «ضروری» به نظر می‌رسد و از این

آقای رهپیک - یعنی اشکالش این است که این مصوبه را به صورت آزمایشی تصویب کرده‌اند.

آقای عزیزاده - ما آن اشکال کلی که قبلاً می‌گرفتیم، این بود که می‌گفتیم در صورتی باید بر اساس اصل (۸۵) عمل بکنید که ضرورت داشته باشد و در مواردی که قانون وجود دارد [چنین ضرورتی نیست] و ما عین همان اشکال را اینجا بر این مصوبه حمل کنیم.

آقای مؤمن - [دولت این لایحه را فرستاده است].

آقای عزیزاده - بفرستد. هر کسی فرستاده باشد، فرقی نمی‌کند. مهم این است که مجلس این لایحه را به صورت آزمایشی تصویب کرده است. ما می‌گوییم الآن قانون دائمی برای موضوع این مصوبه وجود دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - مجلس تصویب این را به کمیسیون داده است.

→

جهت تفویض این مصوبه به کمیسیون داخلی مجلس مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی است.
توضیح آنکه:

اولاً علاوه بر احکامی که مجلس شورای اسلامی در قوانین مختلف به منظور حمایت از حقوق معلولان به تصویب رسانده، هم اکنون «قانون جامع حمایت از حقوق معلولان» -مصوب ۱۳۸۳- و «قانون تصویب کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت» -مصوب ۱۳۸۷- که به تأیید شورای نگهبان نیز رسیده‌اند، دو نمونه از قوانینی هستند که به طور ویژه در زمینه حمایت از حقوق معلولان به تصویب رسیده و همچنان معتبرند و به صورت مفصل، حقوقی را برای معلولان مشخص کرده و تکالیفی را بر عهده دولت قرار داده است؛ حال آنکه با توجه به ماده (۳۱) این مصوبه، با تأیید مصوبه حاضر توسط شورای نگهبان، «قانون جامع حمایت از حقوق معلولان» که یک قانون دائمی است نسخ می‌شود و این مصوبه که به صورت آزمایشی و برای مدت (۵) سال به تصویب رسیده، به جای آن حاکم می‌شود.

ثانیاً بسیاری از مواد این مصوبه، تکرار و اصلاح مواد قانون جامع حمایت از حقوق معلولان است و به نظر می‌رسد مجلس شورای اسلامی به جای تصویب یک قانون آزمایشی می‌توانست قانون موجود را تکمیل و اصلاح کند. مؤید این نظر آن است که با بررسی‌های انجام‌شده می‌توان ادعا نمود که محتوای موادی نظیر: (۲)، (۳)، (۴)، (۵)، (۶)، (۷)، (۸)، (۱۰)، (۱۱)، (۱۲)، (۱۳)، (۱۷)، (۱۹)، (۲۰)، (۲۶)، (۲۷)، (۲۸) یا عیناً در قانون مورد اشاره قابل مشاهده است و یا می‌توان اصلاحات صورت گرفته در آن قانون را در این مصوبه ملاحظه نمود. لذا تصویب چنین قانونی که جنبه حمایتی دارد، با توجه به اینکه خلأ قانونی نیز وجود ندارد، به صورت آزمایشی محل تأمل جدی است.» (نظر کارشناسی مجمع مشورتی حقوقی، شماره ۹۵۰۱۰۰۳ مورخ ۱۳۹۵/۱/۱۷، صص ۲۵-۲۶، قابل مشاهده در نشانی زیر: yon.ir/Majmalaw)

آقای رهپیک - این مصوبه را کمیسیونی کرده‌اند.

آقای علیزاده - بله، مجلس کمیسیونی اش کرده است.

آقای علیزاده - ما به لایحه بودن اینها ایراد نمی‌گرفتیم. ما می‌گفتیم مجلس مصوبه را طبق اصل (۸۵) کمیسیونی کرده است. حتی اگر دولت هم لایحه بدهد، فرقی نمی‌کند. این ایراد اصل (۸۵) را قبلاً در لایحه‌ی تجارت هم داشتیم.^(۱)

آقای رهپیک - آیین دادرسی [دیوان عدالت اداری] هم این طوری بود.^(۲)

آقای علیزاده - بله، در لایحه‌ی آیین دادرسی دیوان هم این طور بوده است. در مورد مصوبه‌ی مربوط به امور گمرکی^(۳) و جاهای دیگر، در موارد متعددی ما این را ایراد

۱. نظر شماره ۹۱/۳۰/۴۶۶۹۵ مورخ ۱۳۹۱/۲/۲۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه تجارت مصوب ۱۳۹۰/۱۰/۶ کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی: «نظر به اینکه طبق اصل (۸۵) قانون اساسی، مجلس نمی‌تواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیئتی واگذار کند، فقط در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض نماید، با توجه به اینکه قانون تجارت فعلی قانون دائمی است و امور مربوطه به طور طبیعی و عادی جریان دارد و خلأ قانونی به نحو کلی که جبران آن ضروری باشد، در این خصوص وجود ندارد و هیچ ضرورتی برای تصویب این مصوبه در کمیسیون به صورت آزمایشی بدون جری مراحل عادی قانونگذاری نیست، علاوه بر وجود ابهامات و اشکالات عدیده در این مصوبه با عنایت به مراتب مذکوره، تصویب آن توسط کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی، مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی تشخیص داده شد. به فرض اینکه قانون موجود در برخی موارد احتیاج به تغییر و اصلاح یا تکمیل داشته باشد باید به این نحو و به همان مقدار اکتفا شود.»

۲. نظر شماره ۸۹/۳۰/۴۱۲۳۰ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۸۹/۷/۲۱ کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی: «نظر به اینکه طبق اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس نمی‌تواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیئتی واگذار کند، فقط در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض نماید، با توجه به اینکه دیوان عدالت اداری دارای قانون دائمی مصوب مجلس شورای اسلامی است و امور این دیوان به طور طبیعی جریان دارد و خلأ قانونی که جبران آن ضروری باشد در این خصوص وجود ندارد و هیچ ضرورتی برای تصویب این مصوبه در کمیسیون به صورت آزمایشی بدون جری مراحل عادی قانونگذاری نیست، علاوه بر وجود ابهام و اشکال عدیده در این مصوبه، با عنایت به مراتب مذکوره، تصویب آن توسط کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی تشخیص داده شد. به فرض اینکه قانون موجود در برخی موارد نادر، احتیاج به تغییر و اصلاح یا تکمیل داشته باشد، باید به این نحو و به همان مقدار اکتفاء شود.»

۳. نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۲۲۰۰ مورخ ۱۳۹۰/۲/۱۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه امور گمرکی

گرفته‌ایم. اگر نظرتان بر این است که همان ایراد کلی را بگیریم که بگوییم ما در این موضوع قانون [دائمی] داریم، لذا اگر موادی از آن قانون نیاز به اصلاح دارد، ...
آقای رهپیک - ... اصلاح بشود.

آقای عزیزاده - بله، اگر ضرورت دارد، همان موارد ضروری را اصلاح کنید.

آقای هاشمی شاهرودی - یک رأی‌گیری دوباره بکنید.

آقای عزیزاده - حضرات آقایانی که این مصوبه را به این جهت خلاف اصل (۸۵) می‌دانند، رأی بدهند.

آقای مدرسی یزدی - اگر آن قانون [نسبت به این مصوبه متفاوت باشد، این ایراد وارد نیست]. ما نمی‌دانیم این‌طوری باشد. شما بررسی کرده‌اید؟

آقای عزیزاده - بله، قبلاً بررسی کرده‌ایم.

آقای رهپیک - ببینید؛ دو تا قانون دائمی در این موضوع داریم؛ یکی «قانون جامع حمایت از حقوق معلولان» [مصوب ۱۳۸۳/۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی] که تقریباً نصف این مصوبه، تکرار همان قانون است؛ یکی هم «قانون تصویب کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت» که مجلس [در تاریخ ۱۳۸۷/۹/۱۳] تصویب کرده است.
آقای عزیزاده - بسیار خب.^(۱)

→

مصوب ۱۳۸۹/۱۱/۳ کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی: «نظر به اینکه طبق اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس نمی‌تواند اختیار قانون‌گذاری را به شخص یا هیئت و اگذار کند، فقط در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض نماید، با توجه به اینکه امور گمرکی دارای قانون دائمی است و امور این سازمان به طور طبیعی و عادی جریان دارد و خلأ قانونی به نحو کلی برای اداره سازمان مذکور که جبران آن ضروری باشد، در این خصوص وجود ندارد و هیچ ضرورتی برای تصویب این مصوبه در کمیسیون به صورت آزمایشی بدون جری مراحل عادی قانون‌گذاری نیست، علاوه بر وجود ابهام و اشکال عدیده در این مصوبه با عنایت به مراتب مذکوره تصویب آن توسط کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی تشخیص داده شد. به فرض اینکه قانون موجود در برخی موارد احتیاج به تغییر و اصلاح یا تکمیل داشته باشد، باید به این نحو و به همان مقدار اکتفا شود.»

۱. نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۴۹ مورخ ۱۳۹۵/۱/۲۵ شورای نگهبان: «عطف به نامه شماره ۶۰۹/۴۰۶ مورخ ۱۳۹۵/۱/۱۵، لایحه حمایت از حقوق معلولان مصوب جلسه مورخ هجدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی که طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی در جلسه مورخ

←

طرح ممنوعیت به کارگیری بازنشستگان (اعاده شده از شورای نگهبان)

منشی جلسه - «طرح ممنوعیت به کارگیری بازنشستگان (اعاده شده از شورای نگهبان)»^(۱)

آقای عزیزاده - نمایندگان مجلس ایرادات این مصوبه را اصلاح کرده اند؟

آقای رهپیک - یک ایراد گرفته بودیم. حالا باید ببینیم چه اصلاحی انجام داده اند.

آقای اسماعیلی - عبارتی را که ایراد گرفته بودیم، حذف کرده اند.

→

۱۳۹۴/۱۲/۱۰ کمیسیون مشترک به تصویب رسیده بود، در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۱/۲۵ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

- نظر به اینکه طبق اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس نمی تواند اختیار قانون گذاری را به شخص یا هیئتی واگذار کند، فقط در موارد ضروری می تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را به کمیسیون های داخلی خود تفویض نماید، با توجه به اینکه قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۸۳/۲/۱۶ قانون دائمی است و امور مربوطه به طور طبیعی و عادی جریان دارد و خلأ قانونی به نحو کلی که جبران آن ضروری باشد، در این خصوص وجود ندارد و هیچ ضرورتی برای تصویب این مصوبه در کمیسیون به صورت آزمایشی بدون جری مراحل عادی قانون گذاری نیست، علاوه بر وجود ابهامات و اشکالات عدیده در این مصوبه با عنایت به مراتب مذکوره، تصویب آن توسط کمیسیون مشترک مجلس شورای اسلامی، مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی تشخیص داده شد. به فرض اینکه قانون موجود در برخی موارد احتیاج به تغییر و اصلاح یا تکمیل داشته باشد، باید به این نحو و به همان مقدار اکتفا شود.»

۱. طرح دوفوریتی ممنوعیت به کارگیری بازنشستگان که با همین عنوان تقدیم مجلس شده بود، با عنوان «طرح دوفوریتی اصلاح ماده (۹۵) قانون مدیریت خدمات کشوری» در تاریخ ۱۳۹۴/۶/۲۹ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. این مصوبه، مطابق با روند قانونی پیش بینی شده در اصل (۹۴) قانون اساسی، طی نامه ی شماره ۵۹۶/۴۵۳۹۰ مورخ ۱۳۹۴/۶/۳۰ به شورای نگهبان ارسال شد. این مصوبه، در مجموع در چهار مرحله بین شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی رفت و برگشت داشته است. شورای نگهبان این مصوبه را در مرحله ی اول رسیدگی در جلسه ی مورخ ۱۳۹۴/۶/۳۱، در مرحله ی دوم در جلسه ی مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ و در مرحله ی سوم در جلسه ی مورخ ۱۳۹۵/۱/۲۵ بررسی کرد و نظر خود مبنی بر مغایرت برخی از مواد این مصوبه با قانون اساسی را به ترتیب طی نامه های شماره ۹۴/۱۰۲/۳۶۰۴ مورخ ۱۳۹۴/۶/۳۱، ۹۴/۱۰۲/۵۸۱۶ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ و ۹۵/۱۰۲/۲۵۰ مورخ ۱۳۹۵/۱/۲۵ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد. در نهایت، با اصلاحات مورخ ۱۳۹۵/۲/۲۰ مجلس، این مصوبه در مرحله ی چهارم رسیدگی در جلسه ی مورخ ۱۳۹۵/۲/۲۹ شورای نگهبان بررسی شد و نظر شورا مبنی بر عدم مغایرت آن با موازین شرع و قانون اساسی طی نامه ی شماره ۹۵/۱۰۲/۶۰۴ مورخ ۱۳۹۵/۲/۲۹ به مجلس شورای اسلامی اعلام شد.

منشی جلسه - [در نظر شماره ۹۴/۱۰۲/۵۸۱۶ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ ارجاع به این مصوبه] گفته بودیم: «در تبصره یک ماده واحده،^(۱) منحصر نمودن اجازات خاصه به اجازات خاصه ناشی از اصل (۱۱۰) قانون اساسی، مغایر اصل (۵۷) قانون اساسی شناخته شد. باید اجازات خاصه به نحو مطلق ذکر گردد.» حالا در این مصوبه‌ی اصلاحی گفته‌اند: «در تبصره (۱) عبارت «ناشی از اصل یکصد و دهم (۱۱۰) قانون اساسی» حذف می‌شود.»

آقای مدرسی یزدی - با این حذف، بدتر کرده‌اند.

آقای رهپیک - یک مقدار مصوبه را خراب کرده‌اند.

آقای مدرسی یزدی - اجازات خاصه از هر جا که باشد، [شامل این تبصره می‌شود].

آقای رهپیک - الآن «اجازات خاصه»، کلی شده است.

آقای ابراهیمیان - اجازات خاصه‌ی چه کسی منظور است؟

آقای مدرسی یزدی - بله، ابهام پیدا کرده است.

آقای رهپیک - بله دیگر، ابهام پیدا کرده است.

آقای سلیمی - خب آن کسی که حق دارد این اجازه را بدهد، معلوم است.

آقای مدرسی یزدی - آن هم معلوم نیست.

آقای ابراهیمیان - نه، معلوم نیست.

آقای علیزاده - بله، درست می‌گویید.

آقای رهپیک - قرار شد که نمایندگان آن قید اصل (۱۱۰) را بردارند.

آقای علیزاده - ایراد اول ما این بود: ...

۱. تبصره (۱) ماده واحده طرح ممنوعیت به‌کارگیری بازنشستگان مصوب ۱۳۹۴/۱۱/۱۱ مجلس شورای اسلامی که با عنوان طرح دوفوریتی اصلاح ماده (۹۵) قانون مدیریت خدمات کشوری به شورای نگهبان ارسال شده است: «ماده واحده- از تاریخ ابلاغ این قانون، به‌کارگیری افرادی که در اجرای قوانین و مقررات مربوطه بازنشسته یا بازخرید شده یا بشوند، در دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و کلیه دستگاه‌هایی که به نحوی از انحا از بودجه عمومی کل کشور استفاده می‌کنند، ممنوع می‌باشد.

تبصره ۱- مقامات مذکور در ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و هم‌ترازان آنها و ایثارگران، فرزندان شهدا و جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر، نیروهای مسلح، وزارت اطلاعات و دارندگان اجازات خاصه ناشی از اصل یکصد و دهم (۱۱۰) قانون اساسی از شمول این قانون مستثنی می‌باشند.»

آقای رهپیک - ... «در تبصره یک ماده واحده، منحصر نمودن اجازات خاصه به اجازات خاصه ناشی از اصل (۱۱۰) قانون اساسی، مغایر اصل (۵۷) قانون اساسی شناخته شد. باید اجازات خاصه به نحو مطلق ذکر گردد.»

آقای مدرسی یزدی - نمایندگان [در مرحله ی قبل] گفته بودند این تبصره فقط شامل اجازات خاصه ی ناشی از اصل (۱۱۰) است.

آقای علیزاده - قبلاً یک ایرادی گرفته بودیم. ایراد اصلی را بخوانید. همان ایراد مرحله ی قبلی را می گویم.^(۱)

آقای رهپیک - ما در ایراد اصلی گفته بودیم آیا شامل اجازات خاصه می شود یا نمی شود. اینها در مصوبه ی اصلاحی بعدی [مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۱۱] نوشته بودند شامل اجازات خاصه ی ناشی از اصل (۱۱۰) قانون اساسی می شود.

آقای مؤمن - خب، می گویند شما گفتید که این قید را برداریم.

آقای رهپیک - گفتیم این قید را بردارید؛ اما کلاً همه چیز را برداشتند و نوشته اند: «اجازات خاصه.»

آقای مؤمن - نه، ما گفتیم: «اجازات خاصه به نحو مطلق ذکر گردد.»

آقای علیزاده - اجازات خاصه ی چه کسی منظور است؟

آقای مدرسی یزدی - همین دیگر؛ مشکل همین است. در اینجا الآن مشخص نیست که اجازات خاصه ی چه کسی مد نظر است.

آقای رهپیک - بله، معلوم نیست.

آقای مدرسی یزدی - اگر رئیس جمهور هم اجازه بدهد، می شود.

۱. بند (۳) نظر شماره ۹۴/۱۰۲/۳۶۰۴ مورخ ۱۳۹۴/۶/۳۱ شورای نگهبان در خصوص مصوبه ی مرحله ی نخست طرح اصلاح ماده (۹۵) قانون مدیریت خدمات کشوری (طرح ممنوعیت به کارگیری بازنشستگان) مصوب ۱۳۹۴/۶/۲۹ مجلس شورای اسلامی: «۳- تبصره (۳)*، از این حیث که مشخص نیست آیا شامل موارد یا اجازات خاصه هم می گردد یا خیر، ابهام دارد. پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.»

* ماده واحده - ...

تبصره ۳- کلبه قوانین و مقررات عام مغایر این حکم و ماده (۴۱) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵ و ماده (۹۱) قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱ و بند (ب) ماده (۶۵) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ در خصوص دستگاه های اجرایی نسخ می شود.»

آقای رهپیک - ظاهراً اشکال این بود که قید اصل (۱۱۰) را بردارند. الآن کلاً همه چیز را برداشته‌اند؛ یعنی قید ولی فقیه هم ندارد. کلاً شده است: «اجازات خاصه».

آقای عزیزاده - ما باید ببینیم ایراد اولمان چه بوده است.

آقای مدرسی یزدی - این تبصره ابهام پیدا کرده است. بحثی ندارد.

آقای هاشمی شاهرودی - تبصره باید بگوید: اجازات خاصه‌ی ولی فقیه.

آقای رهپیک - بله، باید این طوری می‌نوشتند.

آقای هاشمی شاهرودی - باید کلمه‌ی «ولی فقیه» را اضافه کنند؛ و آلا ابهام دارد یا اینکه اطلاق آن اشکال دارد.

آقای مدرسی یزدی - با این اطلاق، اجازات خاصه‌ی من را هم شامل می‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، اطلاق دارد.

آقای مؤمن - خب، شما نوشته بودید اجازات خاصه باید به نحو مطلق ذکر گردد.

آقای مدرسی یزدی - اطلاق یک عبارت همیشه شامل موارد غیرمذکور هم می‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - شاید موارد غیرمذکور [= اجازات خاصه‌ی غیر از ولی فقیه] از این تبصره منصرف بشود.

آقای رهپیک - مقصود از «به نحو مطلق» که شما [= اعضای شورای نگهبان] گفته بودید، این بود که قید اصل (۱۱۰) نباشد.

آقای عزیزاده - اینها الآن آمده‌اند گفته‌اند: «اجازات خاصه»؛ اجازات خاصه‌ی چه کسی را گفته‌اند؟

آقای هاشمی شاهرودی - باید تصحیح کنند. اشکال ما هنوز باقی است.

آقای رهپیک - ابهام دارد دیگر.

آقای عزیزاده - ابهام دارد. آقایانی که می‌گویند این تبصره‌ی اصلاحی ابهام دارد، رأی بدهند.

آقای رهپیک - ابهام دارد.

آقای عزیزاده - حاج آقای جنتی، ابهام ندارد؟ رأی دادید؟

منشی جلسه - ابهام این تبصره رأی آورد؟

آقای رهپیک - بله، ابهام رأی آورد.^(۱)

۱. نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۵۰ مورخ ۱۳۹۵/۱/۲۵ شورای نگهبان: «عطف به نامه شماره ۵۹۶/۱۰۶۸ مورخ

طرح توسعه و بهینه‌سازی آب شرب شهری و روستایی در کشور (اعاده‌شده از شورای نگهبان)

منشی جلسه - «طرح توسعه و بهینه‌سازی آب شرب شهری و روستایی در کشور (اعاده‌شده از شورای نگهبان)»^(۱) در خصوص این مصوبه، [در نظر شماره ۹۴/۱۰۲/۵۱۷۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۳ شورای نگهبان] گفته بودیم: «۱- در بند (ت) ماده (۲)، (۲) باید قید «با رعایت جهات شرعی از نظر طهارت و نجاست» ذکر گردد؛ و

→

۱۳۹۵/۱/۱۷ و پیرو نامه شماره ۹۴/۱۰۲/۵۸۱۶ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳، طرح ممنوعیت به‌کارگیری بازنشستگان که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و چهارم اسفندماه یکهزار و سیصد و نود و چهار به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۱/۲۵ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و با توجه به اصلاحات به‌عمل‌آمده، نظر این شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- علی‌رغم اصلاح به‌عمل‌آمده، تبصره یک ماده واحده، کماکان ابهام دارد؛ زیرا مرجع و مقام صدور اجازه خاصه مشخص نگردیده است. پس از رفع ابهام، اظهار نظر خواهد شد.»

۱. طرح یک‌فوریتی توسعه و بهینه‌سازی آب شرب شهری و روستایی در کشور که با عنوان طرح بهینه‌سازی مصرف آب شرب تقدیم مجلس شده بود، در تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۰ با اصلاحاتی در عنوان و محتوا به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. این مصوبه، مطابق با روند قانونی پیش‌بینی شده در اصل (۹۴) قانون اساسی طی نامه‌ی شماره ۵۱۸/۷۶۷۲۰ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۳ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان این مصوبه را در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۳۰ (عصر) بررسی کرد و نظر خود مبنی بر مغایرت برخی از مواد این مصوبه با شرع و قانون اساسی را طی نامه‌ی شماره ۹۴/۱۰۲/۵۱۷۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۳ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد. در نهایت، با اصلاحات مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۴ مجلس، این مصوبه در مرحله‌ی دوم رسیدگی در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۵/۱/۲۵ شورای نگهبان بررسی شد و نظر شورا مبنی بر عدم مغایرت آن با موازین شرع و قانون اساسی طی نامه‌ی شماره ۹۵/۱۰۲/۵۱ مورخ ۱۳۹۵/۱/۲۵ به مجلس شورای اسلامی اعلام شد.

۲. بند (ت) ماده (۲) طرح توسعه و بهینه‌سازی آب شرب شهری و روستایی در کشور مصوب ۱۳۹۴/۱۰/۲۰ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۲- در هر سه وضعیت عادی، تنش و بحران تأمین آب، اقدامات مذکور در هر یک از بندهای زیر به صورت مستمر انجام می‌پذیرد:

الف- ...

ت- وزارت نیرو موظف است نسبت به بازچرخانی پساب خروجی از تأسیسات فاضلاب با هدف آزادسازی منابع آبی مورد نیاز مانند تأمین آب بهداشتی، کشاورزی و فضای سبز اقدام نماید.

ث- ...»

آل اشکال دارد.» الآن در این اصلاحیه، همین قید را آورده‌اند.

آقای علیزاده - یعنی گفته‌اند اضافه شدن هر دو کلمه‌ی «طهارت» و «نجاست» اشکالی ندارد؟

آقای هاشمی شاهرودی - نه، قید «با رعایت جهات شرعی از نظر طهارت و نجاست» را آورده‌اند. خوب است دیگر. درست شده است.

آقای علیزاده - بله، گفته‌اند: «در بند (ت) ماده (۲) بعد از عبارت «موظف است» عبارت «با رعایت جهات شرعی از نظر طهارت و نجاست» اضافه می‌شود.»

آقای مدرسی یزدی - «رعایت ضوابط شرعی» قید شده است.

منشی جلسه - در مورد ماده (۴) هم گفته بودیم: «۲- ماده (۴)،^(۱) مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.» که الآن این‌گونه اصلاح کرده‌اند: «در سطر اول ماده (۴)،

عبارت «وزارت نیرو می‌تواند» جایگزین «وزارت نیرو موظف است» شد.»

آقای هاشمی شاهرودی - بحث در رابطه‌ی با این مصوبه تمام شد.^(۲)

۱. ماده (۴) طرح توسعه و بهینه‌سازی آب شرب شهری و روستایی در کشور مصوب ۱۳۹۴/۱۰/۲۰ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۴- وزارت نیرو موظف است با همکاری وزارت راه و شهرسازی، در شهرها و روستاها با میانگین بارش سالانه دویست و پنجاه (۲۵۰) میلی‌متر و بالاتر نسبت به ارائه تسهیلات به مشترکان جهت احداث تأسیسات لازم به منظور جمع‌آوری آب باران و استفاده مجدد از آن با رعایت استانداردهای مربوط اقدام نماید. آیین‌نامه اجرایی این بند ظرف مدت دو ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد وزارتخانه‌های نیرو و راه و شهرسازی تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.»

۲. نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۵۱ مورخ ۱۳۹۵/۱/۲۵ شورای نگهبان: «عطف به نامه شماره ۵۱۸/۱۰۷۱ مورخ ۱۳۹۵/۱/۱۷ و پیرو نامه شماره ۹۴/۱۰۲/۵۱۷۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۳، طرح توسعه و بهینه‌سازی آب شرب شهری و روستایی در کشور که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و چهارم اسفندماه یکهزار و سیصد و نود و چهار به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۱/۲۵ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و با توجه به اصلاحات به‌عمل‌آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.»

اصلاحیه اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون

منشی جلسه - این «اصلاحیه اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون»^(۱) خیلی وقت است که در شورا مانده است. یک بار هم قبلاً مطرح شده بود، اما ظاهراً چون آقایان فقها نبودند، گفته بودید در حضور فقها مطرح بشود.

آقای علیزاده - حضرات آقایان فقها، یک اساسنامه‌ای بود که قبلاً یک بار در شورا مطرح شده بود. به دلیل اینکه حضرات آقایان فقها در مجلس خبرگان تشریف داشتند، قرار شد در محضر آقایان هم مطرح بشود. بفرمایید مطرح بکنید ببینیم چیست. ظاهراً گفته بودیم مصوبه از نظر قانون اساسی اشکالی ندارد.

منشی جلسه - نه، صفحه‌ی اول را باز بفرمایید. نظر حقوقدانان در آن هست.

آقای علیزاده - ما در آن جلسه [مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ به عنوان اولین ایراد] گفتیم: در بند (۳) موضوع اصلاح تبصره ماده (۴)،^(۲) چون افزایش سرمایه، تغییر در اساسنامه محسوب می‌گردد، لذا طبق اصل (۸۵) قانون اساسی باید به تصویب هیئت وزیران برسد.

آقای هاشمی شاهرودی - آقایان در مجمع مشورتی فقهی نظر نداده‌اند؟

آقای علیزاده - چرا؛ از نظر حقوقی، یک اشکال قانون اساسی از جهت مغایرت با اصل (۸۵) داشت که رأی دادیم؛ اما از جهت شرعی فقط دو نفر از آقایان فقها حضور داشتند.

۱. اصلاحیه اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون در تاریخ ۱۳۹۴/۸/۲۴ به تصویب هیئت وزیران رسید. این مصوبه، مطابق با روند قانونی پیش‌بینی شده در اصل (۸۵) قانون اساسی طی نامه‌ی شماره ۵۱۹۸۰/۱۱۴۸۸۰ مورخ ۱۳۹۴/۹/۱ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان این مصوبه را در جلسات مورخ ۱۳۹۴/۹/۲۵، ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ و ۱۳۹۵/۱/۲۵ بررسی کرد و نظر خود مبنی بر مغایرت برخی از مواد این مصوبه با قانون اساسی را طی نامه‌ی شماره ۹۵/۱۰۲/۳۰۳ مورخ ۱۳۹۵/۲/۱ هیئت وزیران اعلام کرد. در نهایت با اصلاحات مورخ ۱۳۹۵/۲/۲۹ هیئت وزیران، این مصوبه در مرحله‌ی دوم رسیدگی در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۷ شورای نگهبان بررسی شد و نظر شورا مبنی بر عدم مغایرت آن با موازین شرع و قانون اساسی طی نامه‌ی شماره ۹۵/۱۰۲/۲۲۱۹ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۷ به هیئت وزیران اعلام شد.

۲. بند (۳) اصلاحیه اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون مصوب ۱۳۹۴/۸/۲۴ هیئت وزیران:

«۳- تبصره ماده (۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره- افزایش سرمایه صندوق به تصویب مجمع عمومی صندوق خواهد رسید.»

منشی جلسه - از ابتدای اساسنامه می‌خوانم: «هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۸/۲۴ به پیشنهاد شماره ۴۱۲۰۵ مورخ ۱۳۹۴/۳/۹ وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و به استناد ماده واحده قانون استفساریه در خصوص اختیار اصلاح اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت - مصوب ۱۳۷۷ - تصویب کرد: اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون، موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۲۶۸۳/ت/۲۴۴۹۳۰ ه مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۱۰ و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح می‌شود: ...»

آقای مدرسی یزدی - این مصوبه مفصل است.

آقای هاشمی شاهرودی - نظر آقایان در مجمع مشورتی فقهی قم را بیاورید ببینیم چیست.

آقای علیزاده - آقایان در قم بررسی نکرده‌اند.

منشی جلسه - چرا؛ در مجمع مشورتی فقهی بحث شده است.

آقای علیزاده - نظر مجمع مشورتی فقهی اینجا هست. آقایان در تاریخ ۱۳۹۴/۹/۲۸ نظر داده‌اند. اولین ایرادشان بند (۳) است. تا بند (۳) را بخوانید.

منشی جلسه - نه، مجمع مشورتی فقهی یک اصلاحیه هم فرستاده است. اصلاحیه‌ی آنها مربوط به ۱۳۹۴/۱۰/۱ است.

آقای علیزاده - آن را هم بیاورید. بند (۳) در مورد افزایش سرمایه‌ی صندوق است.

آقای هاشمی شاهرودی - اینجا در نظر مجمع مشورتی فقهی هست: «بند ۳: تبصره ماده (۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود: «تبصره - افزایش سرمایه صندوق...»

بررسی: نظر بعضی از اعضای مجمع این بود که منوط نمودن افزایش سرمایه صندوق به تصویب مجمع عمومی صندوق، خلاف اصل (۸۵) قانون اساسی می‌باشد. ...»^(۱)

آقای علیزاده - این ایراد را که گرفتیم.

آقای هاشمی شاهرودی - خب، ما هم این را ایراد گرفتیم. این بند را کنار بگذارید. بند

۱. نظر کارشناسی مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان، شماره ۲۳۲/ف/۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱، قابل دسترسی در نشانی زیر: yon.ir/meMBF

(۵) مصوبه این است: «۵- در انتهای بند (۲) ماده (۶)، عبارت «و سایر اوراق بهادار و سرمایه‌گذاری و سپرده‌گذاری‌های صندوق در چارچوب قوانین و مقررات مربوط» اضافه می‌شود.»

آقای عزیزاده - یک بار متن اساسنامه را از ابتدا بخوانید تا به بند (۵) برسیم.

منشی جلسه - «۱- در انتهای ماده (۱)،^(۱) عبارت «صندوق از نظر مالی به صورت خودگردان اداره می‌شود و چنانچه تکالیف و مأموریت‌های خاصی از جانب دولت به آن محول شود، از محل اعتبارات عمومی تأمین اعتبار خواهد شد.» اضافه می‌شود.

۲- در ماده (۲)،^(۲) عبارت «و به صورت شرکت سهامی خاص» پس از عبارت «برای مدت نامحدود» اضافه می‌شود.

۳- تبصره ماده (۴)^(۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«تبصره - افزایش سرمایه صندوق به تصویب مجمع عمومی صندوق خواهد رسید.»

آقای عزیزاده - این بند (۳) را ما ایراد گرفتیم.

منشی جلسه - بله، این بند را ایراد گرفتیم. «۴- ماده (۵)^(۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱. ماده (۱) اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون مصوب ۱۳۸۸/۱۱/۴ هیئت وزیران: «ماده ۱- صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون که در این اساسنامه به اختصار «صندوق» نامیده می‌شود، دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است و طبق مقررات این اساسنامه فعالیت می‌نماید.»

۲. ماده (۲) اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون مصوب ۱۳۸۸/۱۱/۴ هیئت وزیران: «ماده ۲ - صندوق با تابعیت ایرانی و برای مدت نامحدود تشکیل می‌گردد.»

۳. تبصره‌ی ماده (۴) اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون مصوب ۱۳۸۸/۱۱/۴ هیئت وزیران: «تبصره - افزایش سرمایه صندوق پس از تأیید مجمع عمومی به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.»

۴. ماده (۵) اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون مصوب ۱۳۸۸/۱۱/۴ هیئت وزیران: «ماده ۵- موضوع فعالیت صندوق، کمک به توسعه بخش تعاونی از طریق انجام تضمین‌ها و اقدامات زیر است: الف- تضمین اعتبارات و سرمایه‌گذاری‌ها، تعهدات، مطالبات و معاملات شرکت‌های تعاونی ب- تضمین اصل و سود تسهیلات اعطایی بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری به شرکت‌های تعاونی پ- ...»

ث- جلب همکاری بانک‌ها، بیمه‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری داخلی و خارجی و همکاری متقابل در

الف- متن زیر جایگزین صدر ماده مذکور می‌شود:

«ماده ۵- هدف صندوق، فراهم آوردن موجبات توسعه سرمایه‌گذاری و فعالیت در بخش تعاونی از طریق انجام تضمین‌ها و اقدامات به شرح موضوع فعالیت‌های زیر است:»

ب- متن زیر به انتهای بند (الف) ماده مذکور اضافه می‌شود:

«و شرکت‌های تعاونی سهامی عام و شرکت‌های تعاونی فراگیر ملی موضوع بندهای (۸)، (۹) و (۱۰) ماده (۱) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی^(۱) و نیز اتحادیه‌های تعاونی، اتاق‌های تعاون و شرکت‌هایی که بیش از (۵۰٪) سهام آنها متعلق به شرکت‌های مذکور باشد که در این اساسنامه «اشخاص حقوقی بخش تعاونی» نامیده می‌شوند.» پس از عبارت «شرکت‌های تعاونی» اضافه می‌شود.

→

تحقق اهداف صندوق و سپرده‌گذاری نزد بانک‌ها و قبول ضمانت اتکابی با اولویت بانک توسعه تعاون ج- همکاری و مشارکت متقابل با دستگاه‌های اجرایی در خصوص موضوع فعالیت صندوق

ج- ...

۱. ماده (۱) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی (قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی) مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱- در این قانون اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار برده می‌شود:

۱- ...

۸- شرکت تعاونی: شخص حقوقی است که با رعایت قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰ مجلس شورای اسلامی و موادی از قانون شرکت‌های تعاونی مصوب ۱۳۵۰ که نسخ نشده است و اصلاحات بعدی آنها تشکیل شده باشد. این نوع شرکت، تعاونی متعارف نیز نامیده می‌شود.

۹- شرکت تعاونی سهامی عام: نوعی شرکت سهامی عام است که با رعایت قانون تجارت و محدودیت‌های مذکور در این قانون تشکیل شده باشد.

۱۰- شرکت تعاونی فراگیر ملی: نوعی تعاونی متعارف یا سهامی عام است که برای فقرزدایی از سه دهک پایین درآمدی تشکیل می‌شود. عضویت سایر افراد در این تعاونی آزاد است؛ ولی در بدو تشکیل حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) اعضای آن باید از سه دهک پایین درآمدی باشند.

۱۱- ...

ب- در بند (ب)، عبارت «شرکت‌های تعاونی» به عبارت «اشخاص حقوقی بخش تعاونی» اصلاح می‌شود.

ت- بند (ث) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«ث- جلب همکاری بانک‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری، بیمه‌ها و صندوق‌های ضمانت مجاز داخلی و خارجی و همکاری متقابل در راستای تحقق هدف صندوق و انجام فعالیت‌های مشترک در موضوع فعالیت مشترک، قبول یا واگذاری ضمانت اتکایی، سپرده‌گذاری نزد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری مجاز با اولویت بانک توسعه تعاون.»

ث- در بند (ج) واژه «متقابل» حذف می‌شود.

ج- متن زیر به عنوان بند (ح) به ماده مذکور اضافه می‌شود:

«ح- کمک به ایجاد و توسعه شرکت‌های تعاونی ضمانت سرمایه‌گذاری در چارچوب قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران و سایر قوانین مربوط و در صورت لزوم ضمانت اتکایی و مشارکت در تأسیس آنها با رعایت ماده (۱۷) قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران^(۱) و مواد (۱۰) و (۱۱) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آنها.»^(۲)

۱. ماده (۱۷) قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۷- شرکت‌های تعاونی شرکت‌هایی است که تمام یا حداقل (۵۱٪) سرمایه به وسیله اعضا در اختیار شرکت تعاونی قرار می‌گیرد و وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت و تحت پوشش دولت، بانک‌ها، شهرداری‌ها، شوراهای اسلامی کشوری، بنیاد مستضعفان و سایر نهادهای عمومی می‌توانند جهت اجرای بند (۲) اصل (۴۳) از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر از قبیل مشارکت، مزاربه، مساقات، اجاره، اجاره به شرط تملیک، بیع شرط، فروش اقساطی، صلح، اقدام به کمک در تأمین و یا افزایش سرمایه شرکت‌های تعاونی نمایند، بدون آنکه عضو باشند.»

۲. مواد (۱۰) و (۱۱) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی (قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی) مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۰- کلیه شرکت‌ها و اتحادیه‌های تعاونی مجازند در بدو تأسیس یا هنگام افزایش سرمایه تا سقف چهل و نه درصد (۴۹٪) سهام خود را با امکان اعمال رأی حداکثر تا سی و پنج (۳۵٪) کل آرا

چ- متن زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده مذکور الحاق و تبصره قبلی به عنوان تبصره (۱) تلقی می‌شود:

«تبصره ۲- صندوق می‌تواند در هر سال مالی حداکثر تا (۳۰٪) از مبلغ خدمات خود را در صورت عدم وجود تقاضای اشخاص حقوقی بخش تعاونی به بنگاه‌ها و فعالیت‌های اقتصادی مجاز در قالب اشخاص حقیقی و حقوقی بخش خصوصی خرد و کوچک تا (۵۰) نفر شاغل (S.M.E) با اولویت مشاغل و بنگاه‌های اقتصادی عضو شرکت‌های تعاونی تأمین نیاز حرفه‌ای با تأکید بر مشاغل خانگی، خوداشتغالی و شرکت‌های دانش‌بنیان اختصاص دهد. چگونگی عملکرد این موضوع باید در گزارش سالانه به مجمع عمومی تصریح شود.»

آقای عزیززاده - یک بند به ماده (۵) اضافه کرده‌اند.

آقای اسماعیلی - این «S.M.E» یعنی چه؟ چیزی که ما هم معنی آن را نمی‌دانیم، در مصوبه می‌آورند.

آقای عزیززاده - معنی آن را نگفته است. ظاهراً معادل خرد و کوچک است.

→

و تصدی کرسی‌های هیئت مدیره به همین نسبت به شرط عدم نقض حاکمیت اعضا و رعایت سقف معین برای سهم و رأی هر سهامدار غیرعضو که در اساسنامه معین خواهد شد، به اشخاص حقیقی یا حقوقی غیرعضو واگذار نمایند. فروش به اشخاص غیر ایرانی باید با رعایت مقررات حاکم بر سرمایه‌گذاری خارجی باشد.

همچنین شرکت‌های تعاونی مجازند نسبت به تشکیل اتحادیه‌های تعاونی تخصصی در چهارچوب مواد (۶۱) و (۶۲) قانون شرکت‌های تعاونی مصوب سال ۱۳۵۰ و بدون رعایت تبصره (۲) ماده (۴۳) قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰ اقدام نمایند.

در مجمع عمومی انواع اتحادیه‌های تعاونی میزان رأی اعضا متناسب با تعداد اعضا و میزان سهام یا حجم معاملات آنها با اتحادیه یا تلفیقی از آنها وفق اساسنامه تعیین می‌گردد. معاملات مدیران شرکت‌های تعاونی و اتحادیه‌های تعاونی مشمول ماده (۱۲۹) قانون تجارت خواهد بود.

ماده ۱۱- متن زیر به عنوان تبصره (۶) به ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن الحاق می‌گردد:

تبصره ۶- درآمد مشمول مالیات ابرازی شرکت‌ها و اتحادیه‌های تعاونی متعارف و شرکت‌های تعاونی سهامی عام مشمول بیست و پنج درصد (۲۵٪) تخفیف از نرخ موضوع این ماده می‌باشد.»

آقای هاشمی شاهرودی - بله، این کلمه اشاره به این عبارت قبلش است.

آقای اسماعیلی - خب، خود کلمه‌ی «S.M.E» یعنی چه؟

آقای هاشمی شاهرودی - معادل همین عبارت قبلش است دیگر.

آقای اسماعیلی - نه، معنی آن را می‌دانید یا احتمال می‌دهید؟ شما می‌گویید احتمالاً به این معنا است.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، همین است.

آقای اسماعیلی - باید بدانیم معنی اینها چیست. باید بیایند توضیح بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - «S»، مختصر «Small» است؛ یعنی مثلاً خرد و کوچک. «M» هم یعنی مثلاً ... بند (۵) را بخوانید؛ چون مجمع مشورتی فقهی روی بند (۵) اشکال داشتند.

منشی جلسه - «بند ۵- در انتهای بند (۲) ماده (۶)،^(۱) عبارت «و سایر اوراق بهادار و سرمایه‌گذاری و سپرده‌گذاری‌های صندوق در چارچوب قوانین و مقررات مربوط» اضافه می‌شود.»

آقای هاشمی شاهرودی - اینجا اشکال دارد. آقایان در نظرشان گفته‌اند: «در صورتی که قانون اوراق بهادار شامل مواد مربوط به اوراق قرضه قانون تجارت شود و این مواد نیز ابطال نگردیده باشد، اطلاق این بند خلاف شرع می‌باشد.»^(۲)

آقای علیزاده - در مواردی که آن مواد قانون تجارت، خلاف شرع باشند، اشکال دارد.
آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای شبزنده‌دار - این بخش از قانون تجارت ابطال شده یا نشده است؟ اگر شده است که خب اشکالی ندارد؛ اگر هم ابطال نشده باشد ...

۱. بند (۲) ماده (۶) اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون مصوب ۱۳۸۸/۱۱/۴ هیئت وزیران: «منابع مالی صندوق به شرح زیر است:

۱- ...

۲- دریافت کمک‌های بلاعوض از صندوق‌ها، نهادهای حمایتی و سایر مراجع داخلی و خارجی مجاز

۳- ...»

۴. نظر کارشناسی مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان، شماره ۲۳۲/ف/۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱، قابل دسترسی در نشانی زیر: yon.ir/meMBF

- آقای هاشمی شاهرودی** - ظاهراً ابطال نشده است. بعید است ابطال شده باشد.
- آقای مدرسی یزدی** - در سوابق چیزی هست که به اوراق بهادار اشکال ربوی وارد کرده باشیم؟ یک ایرادی داشتیم که درباره‌ی اوراق بهادار ربوی بود.
- آقای علیزاده** - اوراق بهادار یک قانون خاصی [= قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ مجلس شورای اسلامی] داشت. در مورد اینکه اوراق بهادار را چطوری منتشر بکنند، یک قانون خاصی تصویب شده است.
- آقای رهپیک** - دیگر اوراق قرضه نداریم.
- آقای هاشمی شاهرودی** - اگر نداریم که پس دیگر هیچ ایرادی ندارد و شامل قانون تجارت هم نمی‌شود.
- آقای رهپیک** - در قوانین، دیگر اوراق قرضه نداریم.
- آقای هاشمی شاهرودی** - در قانون تجارت عنوان «اوراق قرضه» آمده است.^(۱)
- آقای علیزاده** - بله، ما دیگر اوراق قرضه نداریم.
- آقای هاشمی شاهرودی** - اگر نداریم که هیچی دیگر؛ اشکال وارد نیست. پس تمام شد.
- آقای مؤمن** - اوراق قرضه نداریم؟
- آقای رهپیک** - نه، اوراق قرضه نداریم.
- آقای هاشمی شاهرودی** - پس این بند اشکالی ندارد.
- آقای علیزاده** - اوراق بهادار هم قانون خاص خودش را دارد.
- آقای هاشمی شاهرودی** - اوراق بهادار قانون خاص خودش را دارد. پس این اشکال وارد نیست.
- آقای علیزاده** - بله.
- منشی جلسه** - «۶- ماده (۸)^(۲) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱. مواد مربوط به اوراق قرضه در قانون تجارت ذیل بخش (۴) در مبحث اول (شرکت‌های سهامی)، فصل اول (در اقسام مختلفه شرکت‌ها و قواعد راجع به آنها) و باب سوم (شرکت‌های تجاری) این قانون موضوع مواد (۵۱) تا (۷۱) است.

۲. ماده (۸) اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون مصوب ۱۳۸۸/۱۱/۴ هیئت وزیران: «ماده ۸- مجمع عمومی از اعضای زیر تشکیل می‌شود:

«ماده ۸- مجمع عمومی از اعضای زیر تشکیل می‌شود:

الف- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی (رئیس مجمع)

ب- وزیر جهاد کشاورزی

پ- وزیر صنعت، معدن و تجارت

ت- وزیر امور اقتصادی و دارایی

ث- رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور»

۷- بندهای (۴) و (۷) ماده (۹)^(۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«۴- پیشنهاد اصلاح اساسنامه صندوق به مراجع قانونی ذی‌ربط

۷- تصویب آیین‌نامه‌های مورد نیاز برای فعالیت صندوق که از طرف هیئت مدیره

پیشنهاد می‌شود و در صورت لزوم، ارائه آن به مراجع ذی‌ربط برای اتخاذ تصمیم

نهایی»

آقای هاشمی شاهرودی - آقایان در مجمع مشورتی فقهی گفته‌اند که اگر آن اشکال

قانون اساسی را آنجا یعنی در ماده (۴) دارید، اینجا هم اشکال دارد: «مبنیاً بر وجود

→

الف- وزیر تعاون (رئیس مجمع)

ب- وزیر جهاد کشاورزی

پ- وزیر صنایع و معادن

ت- وزیر کار و امور اجتماعی

ث- وزیر امور اقتصادی و دارایی

ج- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

چ- معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور»

۱. بندهای (۴) و (۷) ماده (۹) اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون مصوب ۱۳۸۸/۱۱/۴

هیئت وزیران: «ماده ۹- وظایف و اختیارات مجمع عمومی به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱- ...

۴- پیشنهاد افزایش سرمایه و همچنین اصلاح اساسنامه صندوق به مراجع قانونی ذی‌ربط

۵- ...

۹- ارجاع دعاوی مورد اختلاف به داوری و همچنین صلح دعاوی با رعایت اصل یکصد و سی و نهم

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۱۰- ...»

ایراد قانون اساسی در بند (۴) این اصلاحیه، این بند نیز دارای ایراد به شرح فوق می‌باشد.^(۱)

آقای عزیزاده - این اشکال هم درست است. اگر آن ماده (۴) درست بشود، این هم درست می‌شود. ولی اینجا «به مراجع قانونی ذی‌ربط» گفته است. این بند اشکالی ندارد.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، بسیار خوب.

منشی جلسه - «۸- بند (۳) ماده (۱۲)^(۲) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«۳- تدوین آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مورد نیاز برای فعالیت صندوق و ارائه آن به مجمع عمومی»

۹- متن زیر به عنوان ماده (۲۰) اضافه و شماره ماده (۲۰) قبلی به (۲۱) تغییر می‌یابد:

«ماده ۲۰- مواردی که در این اساسنامه پیش‌بینی نشده است، حسب مورد تابع قانون تجارت و لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت (در مواردی که مغایر شرع نباشد) و سایر قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.»

آقای هاشمی شاهرودی - این عبارت «در مواردی که مغایر شرع نباشد»، مشکل را حل نمی‌کند.

آقای یزدی - اتفاقاً این عبارت «در مواردی که مغایر شرع نباشد» را به خاطر جلب نظر آقایان فقها گذاشته‌اند.

آقای عزیزاده - دولت باید همان عبارتی را که در نظرات سابق می‌گفتم،^(۳) بگویند.

۱. نظر کارشناسی مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان، شماره ۲۳۲/ف/۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱، قابل دسترسی در نشانی زیر:

۲. بند (۳) ماده (۱۲) اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون مصوب ۱۳۸۸/۱۱/۴ هیئت وزیران: «ماده ۱۲- وظایف و اختیارات هیئت مدیره به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱- ...

۳- تدوین آیین‌نامه‌های اداری و استخدامی و سایر دستورالعمل‌های مورد نیاز برای فعالیت صندوق و ارائه آن به مجمع عمومی

۴- ...»

۳. بند (۱۱) نظر شماره ۹۴/۱۰۲/۶۰۲۰ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۶ شورای نگهبان در خصوص طرح اساسنامه

چون تشخیص خلاف شرع را به عهده‌ی مجری می‌گذارد، این بند اشکال دارد. این بند باید طبق اصل (۴) باشد؛ یعنی باید بگوید مطابق اصل چهارم قانون اساسی خلاف شرع نباشد.

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای مؤمن - مجمع مشورتی فقهی در این مورد چه ایرادی گرفته‌اند؟

آقای هاشمی شاهرودی - آقایان در قم همین اشکال را گرفته‌اند.^(۱)

آقای شبزنده‌دار - همین اشکال را گرفته‌اند.

آقای علیزاده - دولت باید بگوید مطابق اصل چهارم، خلاف موازین شرع نباشد.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، اشکال وارد است.

آقای یزدی - چون مواردی که خلاف شرع است یا خلاف شرع نیست، معین نیست کدام است. نه این طرفش و نه آن طرفش معین نیست.

آقای علیزاده - بله.

آقای هاشمی شاهرودی - تشخیص عدم مغایرت با شرع را به مجری واگذار کرده است. این درست نیست.

→

شرکت ملی نفت ایران مصوب ۱۳۹۴/۹/۱۵ کمیسیون انرژی مجلس: «۱۱- در ماده (۸۴)*، چون قانون تجارت در برخی موارد مشتمل بر امور خلاف شرع می‌باشد، معتبر دانستن احکام قانون مزبور ایراد دارد.» که با اضافه کردن قید «با رعایت اصل چهارم (۴) قانون اساسی» در صدر ماده (۴) توسط مجلس در تاریخ ۱۳۹۵/۱/۲۳، شورای نگهبان آن را مغایر قانون اساسی و شرع تشخیص نمی‌دهد.

* ماده (۸۴) طرح اساسنامه شرکت ملی نفت ایران مصوب ۱۳۹۴/۹/۱۵ کمیسیون انرژی مجلس: «ماده ۸۴- در مواردی که احکامی در این اساسنامه در خصوص شرکت مقرر نشده باشد، قانون تجارت معتبر خواهد بود.»

۱. «با توجه به وجود موارد خلاف شرع در قانون تجارت، این بند نیز دارای ایراد شرعی می‌باشد و جمله معترضه یعنی «در مواردی که مغایر شرع نباشد» نیز رافع ایراد نمی‌باشد؛ زیرا ملاک در عمل به قوانین، قوانین فعلی و رسمی می‌باشد و تا زمانی که به مواد قانون تجارت عمل می‌شود، این قوانین معتبر بوده و در ظاهر خلاف شرع نمی‌باشند. بلی، اگر فقهای شورای محترم نگهبان قانونی را خلاف شرع دانستند، دیگر به موجب اصل (۴) قانون اساسی نمی‌توان به آن عمل کرد؛ و الا صرف تشخیص افراد مانع قانونی بودن هیچ قانونی نیست.» (نظر کارشناسی مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان، شماره ۱۳۹۴/ف/۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱، قابل دسترسی در نشانی زیر: yon.ir/meMBF)

آقای یزدی - بله، همین طور است دیگر. درست نیست. آنها موارد خلاف شرع را چه می‌دانند.

آقای علیزاده - یا بگوئیم بند (۹) مرجع تشخیص خلاف شرع را مشخص نکرده است. ظاهراً به عهده‌ی همان دستگاه‌های اجرایی گذاشته است.

آقای هاشمی شاهرودی - اینکه به عهده‌ی آنها قرار داده است، درست نیست.

آقای یزدی - بله، این درست نیست. در قانون تجارت، مواردی که خلاف شرع نباشد، معلوم نیست؛ کدام خلاف شرع است؟ کدام خلاف شرع نیست؟ مجری چه می‌داند که تعیین بکند.

آقای علیزاده - گفته است: «قانون تجارت (در مواردی که مغایر شرع نباشد)». مرجع تشخیص مشخص نیست و ظاهراً همان دستگاه‌های اجرایی هستند. بنابراین اشکال دارد.

آقای یزدی - باید قید بشود که خلاف شرع نباشد.

آقای علیزاده - بله.

آقای هاشمی شاهرودی - اشکال وارد است.

آقای جنتی - بگوئیم در مواردی که خلاف شرع است، با تشخیص چه کسی باید باشد.

آقای علیزاده - بگوئیم طبق اصل چهارم قانون اساسی تشخیص این امر بر عهده‌ی فقهای شورای نگهبان است. عین همین را به عنوان ایراد مطرح کنیم.^(۱)

۱. نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۳۰۳ مورخ ۱۳۹۵/۲/۱ شورای نگهبان: «عطف به نامه شماره ۵۱۹۸۰/۱۱۴۸۸۰ مورخ ۱۳۹۴/۹/۱، اصلاحیه اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون مصوب جلسه مورخ بیست و چهارم آبان‌ماه یکهزار و سیصد و نود و چهار هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۱/۲۵ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

۱- در بند (۳) موضوع اصلاح تبصره ماده (۴)، چون افزایش سرمایه تغییر در اساسنامه صندوق محسوب می‌گردد، لذا طبق اصل (۸۵) قانون اساسی باید به تصویب هیئت وزیران برسد.

۲- در بند (۹) موضوع الحاق ماده (۲۰)، با توجه به اینکه مرجع تشخیص مغایر شرع بودن قانون مزبور مشخص نشده است و ظاهراً این امر به دستگاه اجرایی واگذار شده و بر اساس اصل (۴) قانون اساسی تشخیص آن بر عهده فقهای شورای نگهبان می‌باشد، لذا مغایر اصل مذکور شناخته شد.»

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای مد ظله العالی

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۹۲/۸/۸)

«یکی از چیزهایی که شاید بنده قبلاً هم عرض کرده‌ام... انتشاره‌اکرات شوراست. این خیلی چیز خوبی است... فرض
بفرمایید در قانون مجازات ماده چندم این قانون، ممکن است دو نظر مخالف یا سه نظر مخالف وجود داشته باشد. خیلی خوب
است که در انتشاره‌اکرات، این نظرات مخالف ذکر شود... یعنی این می‌شود یک مستندی، این یک سبانه‌ای است.
این سوابق مهم است. اینکه مثلاً شورای نگهبان بتواند در سال هزار و چهارصد و فلان بگوید که این حکم و این بنا مثلاً در نگاه سال
پیش در شورای نگهبان بحث شد و این حرف‌ها گفته شد و این نظر از بحث‌ها در آمد، خود این یک مستند و یک پشتوانه تقویت
علمی است برای آرای شورا. بنابراین انتشاره‌اکرات هم به نظر من خیلی خوب است.»

پژوهشکده شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد قمرنی،

کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵

تلفکس: ۰۴۵ - ۸۸۳۲۵ - ۰۲۱

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir